

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Отришко Артем Олегович, 1988 року народження, громадянин України, освіта вища: 2009 році закінчив Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка за спеціальністю «Правознавство» та здобув освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», працює на посаді заступника начальника слідчого відділу Краматорського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Донецькій області, Національна поліція, м. Краматорськ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Донецького державного університету внутрішніх справ, Міністерства внутрішніх справ України, Кропивницький, від 26 березня 2025 року № 173, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради:

Марина ГОРОДЕЦЬКА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1, Донецький державний університет внутрішніх справ.

Рецензентів:

Ольга КОВАЛЬОВА, доктор юридичних наук, доцент, декан факультету № 1, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Артур ВОЛОБОЄВ, доктор філософії з права, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3, Донецький державний університет внутрішніх справ.

Офіційних опонентів:

Дмитро ТИЧИНА, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник, Національна академія внутрішніх справ;

Володимир БОНДАР, кандидат юридичних наук, професор, начальник кафедри кримінального процесу та криміналістики, Національна академія Служби безпеки України,

на засіданні 27 травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Артему ОТРИШКУ на підставі публічного захисту дисертації «Розслідування незаконного поводження зі

зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Донецькому державному університеті внутрішніх справ, Міністерства внутрішніх справ України, Кропивницький.

Науковий керівник – Василь ФАРИННИК, доктор юридичних наук, доцент, Донецький державний університет внутрішніх справ, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням факультету № 3.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, в якому дотримано вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Зокрема, здійснено комплексне дослідження методики розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Так, уперше:

- визначено, що до предмету кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами належить бойова вогнепальна зброя, спортивна зброя, нарізна мисливська зброя, бойові припаси, вибухові речовини, холодна зброя;

- здійснено розподіл обставин, що підлягають встановленню на загальні та спеціальні. Загальні – ті, які визначені кримінальним процесуальним законодавством та характеризують подію кримінального правопорушення і особу правопорушника, та спеціальні – притаманні певному виду кримінальних правопорушень, а саме незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. До спеціальних обставин віднесено: вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки; наявність у правопорушника дозволу на право володіння та зберігання зброї; спосіб набуття зброї, бойових припасів або вибухових речовин; відомості щодо спеціального статусу особи правопорушника;

- розроблено типовий план розслідування у кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, який передбачає проведення таких слідчих (розшукових) дій: огляд місця події; відібрання пояснень у осіб, причетних до вчинення протиправних дій, очевидців події, ймовірного потерпілого або правопорушника; призначення судових експертиз; допити свідків; обшук за місцем мешкання ймовірного правопорушника; вручення особі повідомлення про підозру; допит підозрюваного; слідчий експеримент;

- розкрито предмет допиту свідків і підозрюваних при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, до якого віднесено: 1) відомості щодо особи злочинця (ознаки, дані, характеристика, місце роботи, місце мешкання, освіта, спосіб життя, навички, звички, особливі прикмети); 2) відомості щодо механізму злочину (спосіб набуття зброї та мета, знаряддя вчинення злочину, спосіб підготовки, вчинення і

приховування злочину); 3) відомості, що характеризують зброю, бойові припаси, вибухові речовини (вид, модель, калібр, особливості); 4) відомості щодо обстановки вчинення злочину (час, місце, навколишня обстановка); 5) відомості щодо потерпілого (дані, характеристика, сума завданої шкоди в результаті вчинення злочину); 6) відомості щодо свідків (очевидці злочину або особи, яким було відомо про вчинення злочину).

Удосконалено:

- поняття і структуру криміналістичної характеристики незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- типові способи вчинення незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- типовий портрет злочинця за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- основні форми взаємодії між працівниками правоохоронних органів при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Дістало подальшого розвитку:

- типові слідчі ситуації і слідчі версії на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- особливості проведення огляду місця події при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- тактичні прийоми при допиті підозрюваного у вчиненні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами;
- організаційні заходи і тактичні прийоми обшуку у ході розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Дисертація виконана державною мовою та відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерством освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей, у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України:

1. Отришко А.О. Предмет кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 1 (5). С. 66-70. URL: <https://policeystika.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/08/2023-1-12.pdf>

2. Отришко А.О. Способи незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Правовий часопис Донбасу*. 2023. № 2

(83). С. 29-34. URL: <https://ljd.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/08/5.pdf>

3. Кисельов І.О., Отришко А.О. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Право та державне управління*. 2023. № 4. С. 154-161. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2023/23.pdf

4. Кисельов І.О., Отришко А.О. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 598-602. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2024/144.pdf

5. Вітвіцький С.С., Отришко А.О. Допит свідків і підозрюваних при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. № 3 (7). С. 42-50. URL: <https://cu.j.dnuvs.ukr.education/index.php/cuj/article/view/66/62>

6. Отришко А.О. Огляд місця події при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 450-455. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2024/109.pdf

У дискусії взяли участь голова та члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Марина ГОРОДЕЦЬКА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1, Донецький державний університет внутрішніх справ, голова ради – виступ позитивний, без зауважень.

2. Ольга КОВАЛЬОВА, доктор юридичних наук, доцент, декан факультету № 1, Донецький державний університет внутрішніх справ, рецензент – дала позитивну рецензію із зауваженнями:

1). Дисертантом в межах дослідження обстановки незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами не досліджено такі ознаки як час і місце вчинення злочинів вказаної категорії, зокрема не визначено типові місця зберігання зброї (підрозділ 1.4).

2). У розділі 1 вивчено поняття і зміст криміналістичної характеристики злочинів у сфері незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, проте не розкрито принципи кореляційних зв'язків між такими елементами криміналістичної характеристики як особа правопорушника, спосіб вчинення злочину, сліди злочину, предмет кримінально-протиправного посягання, обстановка вчинення злочину.

3). Не досліджено порядок, особливості та значення проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування злочинів у сфері незаконного обігу зброї, бойових припасів або вибухових речовин (розділ 3).

3. Артур ВОЛОБОЄВ, доктор філософії з права, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3, Донецький державний університет внутрішніх справ, рецензент – дав позитивну рецензію із зауваженнями:

1). У підрозділі 2.1. детально розглянуто особливості початкового етапу розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, проте не надано перелік першочергових слідчих (розшукових) дій, які підлягають проведенню на початку розслідування вказаних злочинів.

2). У підрозділі 3.2. розглянуто специфіку допиту свідків у конфліктних ситуаціях, проте не розкрито тактичні прийоми при добросовісній помилці допитуваного або перебільшенні ним фактів.

3). Дисертант зауважує, що під час проведення допиту суттєвим є правильне формулювання і постановка питань допитуваній особі, проте не розкриває вказаного тактичного прийому і не наводить типові питання (підрозділ 3.2).

4. Дмитро ТИЧИНА, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності, Національна академія внутрішніх справ, опонент – дав позитивний відгук із зауваженнями:

1). Ведення інтенсивних військових дій на території країни створює сприятливі умови для збільшення незаконного обігу та використання вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових речовин, на що автором наголошено й звернута увага (с. 19). Однак, у таких сучасних реаліях повномасштабного воєнного вторгнення, стрімкого зростання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями й зразків озброєння, у тому числі нетипової вогнепальної зброї та особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану, потребують поглибленого вивчення особливості розслідування кримінальних правопорушень передбачених ст. 263, 263-1 Кримінального кодексу України на деокупованих територіях, територіях наближених до зони бойових дій, масової міграції населення, а також в умовах неочевидності, конспірації й нерідко злочинної ієрархії, позаяк сучасні методи розслідування не є універсальними і не зовсім відповідають потребам сьогодення.

2). На с. 44 дисертації, автором наголошено, що підготовка до вчинення незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами полягає в « ..... оснащенні тайника, виготовленні сейфу або підготовки місця, де зброя буде зберігатись; облаштуванні місця, де можна виготовити, переробити або відремонтувати зброю...». Відтак, однією з першочергових слідчих (розшукових) дій на початковому етапі розслідування з поміж виокремлених автором, є й огляд передбачений с. 237 Кримінального процесуального кодексу України.

3). У підрозділі 2.1 «Організація досудового розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» автором звертається увага на спільну діяльність під час розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями в частині Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх

виявленні та розслідуванні (2017 р.), а також у складі слідчо-оперативної групи.

Однак, варто наголосити, що організація розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, на думку опонента є комплексом заходів із створення оптимальних умов для застосування найбільш ефективних та доцільних за конкретною слідчою ситуацією криміналістичних рекомендацій з метою досягнення максимальних результатів у виконанні завдань кримінального провадження за мінімальних витрат часу, сил, засобів розслідування. Виходячи з вищевикладеного основною особливістю розслідування таких кримінальних правопорушень є обов'язкове залучення до кримінального провадження обізнаних в зброезнавстві фахівців, зокрема спеціалістів-балістів та спеціалістів-вибухотехніків. Відтак потребує додаткового опрацювання питання взаємодії слідчих такими суб'єктами під час розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями.

4). У підрозділі 2.2., під час розгляду типових слідчих ситуацій та версій розслідування потребує додаткового опрацювання орієнтовні алгоритми дій з їх перевірки і вирішення. Головну роль у таких діях відіграють оперативні підрозділи.

Варто наголосити, що у зв'язку з приведенням кримінального процесуального законодавства України у відповідність з міжнародними стандартами, особливої актуальності набуває збереження правових підстав функціонування оперативних підрозділів, насамперед щодо запобігання найнебезпечнішим виявам організованої та професійної злочинності. Наразі ж вочевидь маємо розбалансовану гібридну модель діяльності оперативних підрозділів з нечіткими змістом і критеріями співвідношення оперативно-розшукової, кримінальної процесуальної, пошукової діяльності й негласної роботи як такої. Зазначена концептуальна неузгодженість виявляє існуючі прогалини і породжує нові проблеми законодавчого, відомчого (міжвідомчого) нормативно-правового й організаційного характеру, які на практиці вимагають невідкладного ефективного їх вирішення, у тому числі й оперативно-розшукові можливості перевірки висунутих версій при слідчих ситуаціях.

5). Судова експертиза відіграє значну роль у створенні арсеналу криміналістичних способів розслідування кримінальних правопорушень. Правоохоронна практика свідчить, що судові експертизи під час розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями проводять у всіх випадках, однак спектр застосування в більшій мірі залежить від зібраних стороною обвинувачення на початковому етапі розслідування фактичних даних, які в подальшому можуть бути використані як докази у кримінальному провадженні. Враховуючи, що особливістю розслідування зазначеної категорії кримінальних правопорушень є необхідність проведення контролю за вчиненням злочину, при якому слід застосовувати комплекс процесуальних дій, у тому числі й негласного характеру, потреба використання широкого спектру експертиз залежить від наявності об'єктів для дослідження (наприклад, експертиза матеріалів, речовин та виробів

– експертиза спеціальних хімічних речовин). Відтак, авторів бажано було б зосередити увагу на вищезазначеному.

Також, оскільки у роботі справедливо зазначається, що для ефективного розслідування кримінальних правопорушень цієї категорії важливим є правильне поєднання експертиз між собою, а також послідовність їх призначення та проведення інших слідчих (розшукових) дій, а у тексті роботи такій послідовності майже не приділено увагу, хотілося б почути думку автора з цього приводу під час захисту дисертації.

5. Володимир БОНДАР, кандидат юридичних наук, професор, начальник кафедри кримінального процесу та криміналістики, Національна академія Служби безпеки України, опонент – дав позитивний відгук із зауваженнями:

1). Дисертантом досить розгорнуто окреслено процесуальні та тактико-організаційні засади проведення огляду місця події під час розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами та охарактеризовано етапи проведення огляду місця події. Однак, потребує вивчення питання підготовчого етапу проведення огляду, його специфіка і значенням.

2). У підрозділі 3.1. визначено, що спеціаліст залучається до проведення огляду місця події з метою виявлення і фіксації слідів злочину, проте не конкретизовано, які саме дії може здійснювати спеціаліст з метою надання допомоги слідчому під час огляду місця події у ході досудового розслідування вказаних злочинів.

3). 3. У підрозділі 3.2. детально розкрито особливості та тактико-організаційні заходи обшуку при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, але дисертантом не окреслено тактику проведення одночасних обшуків.

4). У дисертації визначено, що криміналістична характеристика незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами є системою даних, які характеризують протиправні дії щодо носіння, зберігання, придбання, передачі чи збуту вогнепальної зброї, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу; носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу; незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв. До структури криміналістичної характеристики незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами віднесено такі елементи: особа правопорушника, спосіб вчинення злочину, сліди злочину; предмет кримінально-протиправного посягання; обстановка вчинення злочину. Проте у розділі 1 не знайшли відображення положення щодо взаємозалежностей вказаних елементів криміналістичної характеристики та їх теоретичного і практичного значення.

5). Підрозділ 3.2. присвячено допиту свідків та підозрюваних. Поза увагою дисертанта залишилась така категорія свідків як експерти, специфіка та предмет допиту експертів під час розслідування незаконного поводження зі зброєю,

бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Результати відкритого голосування: «за» п'ять членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Артему ОТРИШКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої вченої ради**

Марина ГОРОДЕЦЬКА